

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5515/2023
08.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Терзић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради чинидбе и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8192/2019 од 20.11.2019. године, у седници одржаној 08.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8192/2019 од 20.11.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 60897/10 од 11.09.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена Република Србија обавезана да му додели двособан стан број ... у улици ..., у париционом року. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена Република Србија, Комесеријат за избеглице је обавезана да му на име материјалне штете плати износ од 7.600 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у париционом року. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена Република Србија обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове исплати износ од 1.200.000,00 динара. Ставовима четвртим и петим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати 44.250,00 динара, а тужилац је ослобођен плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8192/2019 од 20.11.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је наведена првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се тужена обавезе да му додели двособан стан бр. ... у улици Ставом другим изреке, преиначена је иста првостепена пресуда у ставу другом изреке, па је одбијен као

неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име материјалне штете плати износ од 7.600 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, па је тужилац обавезан да туженој накнади трошкове поступка у износу од 56.500,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова састава овог одговора.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23) који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца дозвољена, на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, али да није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је заједно са својим сада пок. родитељима ББ и ВВ (који су преминули током ове парнице) избегао из Републике Хрватске у Србију и решењима Комесеријата за избеглице РС од 09.02.1996. године признат им је статус избеглица. Од јануара 2004. године па до самоиницијативног уселења у наведени стан чију доделу траже па до 2007. године, живели су као подстанари на територији Града Београда. Због тешке животне ситуације у којој су се нашли, тужилац и његови родитељи су се зато сами уселили у стан број ... у згради у улици Овај стан Комесеријат за избеглице је стекао куповином од градитеља ГИП „Хидротехника београдња“ а.д. из Београда 2005. године. Тужилац је тврдио да су на име закупнине за станове у којима су становали он и његови родитељи у периоду од 2004. до 2007. године када су се уселили у наведени стан, плаћали месечно по 200 евра. Тужиочев отац ВВ преминуо је ...2008. године, а мајка ББ ...2014. године. Они су својевремено конкурисали за доделу стана на конкурс који је расписао Комесеријат за избеглице од 18.01.2004. године за доделу 20 станова на територији Града Београда у складу са чланом 6. Уредбе Владе РС о мерилима и критеријумима за обезбеђивање привременог смештаја у стамбеним јединицама лицима којима је утврђен статус избеглице и која потичу са простора бивше СФРЈ (за коју је касније Уставни суд утврдио да није у сагласности са Уставом) и били су десети на листи, али је конкурс поништен и није извршена додела станова. Тужилац а ни његова сада пок. мајка Ружица не поседују непокретности на територији РС.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, оценивши да тужилац који има статус избеглице, испуњава услове за доделу предметног двособног стана који фактички користи у смислу члана 19. Закона о избеглицима и члана 2. Закона о становању („Сл. гласник РС“, бр.50/92...99/11), којим је прописано да држава обезбеђује услове за решавање стамбених потреба за социјално угрожена лица, првостепени суд је закључио да тужиоцу припада тражено право на збрињавање, односно пружања помоћи доделом наведеног стана који тужилац фактички користи, због чега је усвојио тај његов тужбени захтев. Имајући притом у виду критеријуме

прописане Правилником о критеријумима за доделу станова и монтажних кућа избеглим интерно расељеним лицима за доделу у закуп на одређено време ових станова и чињеницу да ни тужилац а ни његова сада пок. мајка не поседују непокретности на територији РС и да немају решени смештај.

Одлучујући о тужбеном захтеву тужиоца за накнаду материјалне штете у виду закупнине плаћане за закуп станова у којима је становао са родитељима до уселења у наведени стан у висини од 200 евра месечно, првостепени суд га је усвојио оценивши да је пропуст Комесеријата за избеглице да тужиоцу додели наведени стан (а претходно његовим родитељима) произвео штетну последицу настале материјалне штете, следом чега је закључио да постоји одговорност тужене Републике Србије, Комесеријата за избеглице, да му је накнади на основу члана 172. ЗОО.

Одбио је тужбени захтев за тражену накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова, обзиром да не постоји узрочно последична веза између поступања тужене и ове евентуално настале штете.

Другостепени суд је побијаном пресудом правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиоца за доделу наведеног двособног стана оценивши да је једини орган надлежан да спроводе поступак доделе станова избеглицама и да о томе доносе одлуку Комесеријат за избеглице чија је таква надлежност прописана чланом 19. Закона о избеглицама („Сл. гласник РС“, бр.18/92..30/10) важећим у време одлучивања о праву тужиоца на доделу стана, па да би тек уколико није поступљено по правноснажном и коначном решењу о додели стана који је донело ово правно лице, тек тада тужилац за случај да му је додељен овај стан, могао тражити предају истог. У конкретном случају оваква одлука надлежног органа Комесеријата за избеглице о додели наведеног стана је изостала. Такође је правилно закључио да је чланом 6. истог закона, Комесеријату за избеглице признато својство правног лица у пословима, између осталог, решавања стамбених питања избеглица у складу са овим законом, па је означавањем на туженој страни Републике Србије изостала пасивна легитимација овог правног лица, због чега тужена не може бити обавезана да спорни стан додели тужиоцу.

Другостепени суд је одбио и тужиочев захтев за накнаду материјалне штете, оценивши да погрешан закључак првостепеног суда да постоји одговорност тужене из члана 172. ЗОО због „избегавања“ Комесеријата за избеглице да му додели стан и да је стога тужена РС, Комесеријат за избеглице, дужна му накнади штету у висини плаћане закупнине. Посебно због тога што на околност постојања штете закупуљивањем станова и висине плаћане закупнине, тужилац није пружио релевантне доказе.

Неосновано се у ревизији тужиоца истиче да је другостепени суд погрешно применио материјално право тиме што је оценио да Република Србија није пасивно легитимисана у овој правној ствари, иако тужена страна такав приговор није истицала током поступка. Обзиром на то да је питање стварне легитимације (активне и пасивне) које представља субјективни однос странака према праву за чију заштиту је парница покренута, материјално-правне природе и да њен недостатак суд цени по службеној дужности.

Такође је неоснован и ревизијски навод да је тужена пасивно легитимисана у овом поступку као оснивач Комесеријата за избеглице (погрешно то означивши

активном легитимацијом) у ситуацији када, као што је то правилно закључио другостепени суд, Комесеријат за избеглице има својство правног лица у оваквим ситуацијама обезбеђивања смештаја и решавања стамбених потреба избеглица. Притом исти није обухваћен тужбом као тужена страна.

Како трошкови одговора на ревизију не представљају трошкове потребне ради вођења парнице, то је на основу члана 154. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић